

en saadan Støtte, at de kunne komme med, naar vi endelig skulle afgøre dette Lovforslags Skæbne.

Jeg skal saa tillade mig at tilføje, at med Hensyn til dette Lovforslag — og det er jo foreløbig det, der skal til Afstemning — ville vi alle stemme for dets videre Gang, selv om det ikke er af en saa tilfredsstillende Form, som vi kunde ønske det, men i det Haab, at det skal komme til Forhandling i Landstinget, og at der derved skal fremkomme saadanne Forbedringer, at vi til Slut kunne give det vor Stemme.

Leth Espensen: Naar jeg har tilladt mig at forlange Ordet ved denne Sags Behandling paa et Tidspunkt, hvor det ikke er saa morsomt at tale, særlig for en Mand, der som jeg staar udenfor Partierne og altsaa kun taler paa egne Vegne, er det, fordi jeg ønsker at motivere, hvorfor jeg ikke kan give det Forslag, der nu er fremme, min Stemme, og fordi jeg mener, at min Motivering ikke ganske vil falde sammen med de Motiveringer, som vi have hørt fra Forslagets Modstandere hidtil, og som vi kunne vente at faa at høre fra fremtidige Talere. Det gaar mig, som det gaar de fleste, at mit Synspunkt paa Forsvarssagen falder for en Del sammen med mit Syn i det hele paa Politik og paa, hvad der er sket, siden vi fik Systemskiftet. Jeg ønsker derfor at faa Lov til, ligesom andre Talere have haft det, i nogle faa Ord at skitsere mit Syn paa, hvad der er sket i Politik siden Systemskiftet, og som jeg mener har haft Indflydelse paa min Stilling til denne Sag.

Jeg hørte til dem, som var ret begejstrede eller maaske meget begejstrede for Systemskiftet, dog ikke mere, end at jeg ikke var blind for de Vanskeligheder, det vilde have for den nye Regering at gennemføre sit Program. Tiltrods for, at jeg altsaa paa Forhaand havde væbnet mig noget mod Skuffelser, er jeg alligevel bleven skuffet. De, som have skuffet mig, have selvfølgelig været dem, der havde Ansvaret, altsaa særlig den ærede Forsvarsminister og dem, der fulgte ham. Men jeg vil sige, at jeg ogsaa, i ret væsentlig Grad i alt Fald, er bleven skuffet af Oppositionen. Hvad der har skuffet mig, har ikke været, hvad jeg kan kalde Systemskiftets politiske og humane Virkninger. Jeg erkender, at vi have faaet mange gode og humane Love under den forrige Regering. Og hvad den politiske Side angaar, vil jeg ikke unnlade nu, da jeg har faaet

Ordet, at yde den forrige Regering min Anerkendelse især for dens Gennemførelse af Loven om den kommunale Valgret. Jeg ser ikke rettere, og jeg tror, at det er den almindelige Mening blandt Venstremænd Landet over, Folk, som havde Betingelser for at bedømme de Vanskeligheder, som Regeringen havde, at denne Lov har overtruffet selv ret dristige Forventninger hos Venstremænd.

Det er altsaa ikke fra disse Sider, jeg har følt mig særlig skuffet, men hvad der har skuffet mig, har mere været de moralske og de økonomiske Virkninger af Systemskiftet eller af den forrige Regerings Virksomhed, det er her, at jeg mener, der har været nogen Grund til at kritisere. Min Skuffelse over Oppositionspartierne har egentlig været af en dobbelt Natur, idet jeg for det første ikke har kunnet billige den Kritik, særlig i politisk Retning, og da for Resten ogsaa til Dels i human Retning, som de Herrer have udfoldet overfor den foregaaende Regering, medens jeg derimod har savnet en efter min Mening haardt tiltrængt Kritik saavel af de moralske som af de økonomiske Følger af den Lovgivning, vi fik efter Systemskiftet.

Jeg har villet forudskikke disse Bemærkninger, fordi jeg ønsker at tale saa vidt muligt ganske upolitisk, som min Stilling udenfor Partierne jo berettiger mig til. Jeg maa maaske med det samme sige, at det, jeg her har at sige, vil blive, hvad jeg vil kalde Lægmandshetragtninger, idet jeg jo i det væsentlige ikke har haft med Politik at gøre i de 11 Aar, siden jeg var her paa Rigsdagen sidst, undtagen rent lejlighedsvis. Jeg vilde da sætte Pris paa, om det kunde lykkes mig maaske netop at være den Røst fra Bondelandet, som den højtærede Konseilspræsident syntes at lyse efter forleden, da han talte om „Stemningen paa Københavns Gader“. Jeg vilde sætte Pris paa, om det var mig muligt at tolke de Tanker, som jeg tror gøre sig gældende ude paa Landet, i alt Fald i de Egne, hvor jeg er kendt.

Naar man skal se paa det Spørgsmaal, som foreligger, har det jo to Hovedsider, nemlig, som tidligere flere Gange sagt, den saglige, militære og den økonomiske Side. Jeg har da ogsaa tænkt at ville se paa Sagen fra disse to Sider og vil tage den Side først, som jeg har mindst Betingelse for at dømme om, idet jeg selvfølgelig, naar jeg taler om den militære Sagkundskab, kun kan tale paa anden Haand og selvfølgelig ikke har personlige